

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 15.04.2022

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Adana Milletvekili

Bilindiği üzere Siirt Kasaplar Deresi olarak bilinen Newala Qesaba, geçmişte pek çok kişinin cansız bedenlerinin bulunduğu yer olarak bilinmektedir. Zorla kaybetmelerin yoğun olarak yaşandığı dönemde pek çok toplu mezar ortaya çıkmış olup bu tolu mezarlarda insanları DNA testleri aracılığı ile yakınlarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Konunun dünya nezdinde gündem olması üzerine toplu mezarlardan bazı cenazeler çıkarılarak mezarlıklara gömülebilmişse de hala o bölgeden insan vücuduna ait parçalar çıkmaktadır.

Bu dönem yapılan araştırmalar, yerinde yapılan incelemeler, tanıkların anlatıları ve dönemin Siirt valisi ve Kaymakamının beyanları devlet yetkililerinin buradaki hakikati açıktan bildikleri kaydedilmiştir. 22 Nisan 1989 günü Newala Qesaba'da ilk kez kazı yapılmış ve birkaç saat içinde 8 kişinin kemiklerine ulaşılmıştır. Kazı çalışmaları, aynı gün Siirt valiliği talimatıyla durdurulmuştur. O tarihten beri derede çalışma yapılmamıştır. Çıkarılan 8 cenazenin akıbeti ise hala aydınlatılmış değildir.

Diğer yandan yüzlerce ölünün defnedilmeden atıldığı ve üzerine çöplerin boşaltıldığı dere, zamanla yapılaşmaya açılmıştır. Buraya ilk olarak duble yol yapılmış, sonrasında düğün salonu için imar izni verilmiş ve toplu mezarların bulunduğu tahmin edilen alanda Polis Akademisi kurulmuştur. Ayrıca War Yapı adlı şirketin yapımını üstlendiği bir proje kapsamında, onlarca villa, 8 katlı binalar ve yüzme havuzunun yapımı da hedeflenmektedir. Bina ve villaların yapılacağı alana ayrıca satış ofisi kurulmuş ve ofisin çevresi demir bariyerlerle çevrelenmiş ve inşaat çalışmaları başlamış durumdadır.

Newala Qesaba bölgesinde yaşamını yitirenlerin manevi şahsiyetlerini korumak adına bölgede bir açıklama yapmak ve konunun hassasiyetine dair farkındalık yaratmak amacı ile tarafım, partimiz milletvekilleri ile partimiz yöneticilerinden müteşekkil bir heyet, alana gitmek üzere yola çıkmıştır. Bölgenin toplu mezar olmasından mütevellit, hakikatlerin ortaya çıkarılması, cenazelerin kimlik tesitlerinin yapılması, geçmişle yüzleşmenin sağlanması ve bölgenin hafıza mekânı olarak korunması açıklamanın ve heyet olarak oraya gidişimizin esas bağlamdır.

Açıklamanın olacağı gün, Batman-Siirt karayolu arasında 4 ayrı kontrol noktası oluşturulmuş ve heyet daha yolda iken engellenmeye çalışılmıştır. Kolluk, heyet inşaatın yapılacağı ve aynı zamanda toplu mezar olan alana doğru yürümeye başladığında, görev tanımlarını aşarak milletvekillerini durdurmaya çalışmış, elle müdahalede bulunmuş, parti yöneticilerini alana sokmamış, girebilenleri ise çıkarmıştır. Basın mensupları kolluk tarafından alana alınmamış, baskı ve tehditle açıklamayı izlemeleri engellenmiştir. Polisler alana girebilen 7 milletvekiline saldırmış, onları itmiş, düşmelerine sebebiyet vermiştir. Oysa Anayasanın 34 üncü maddesinde de açıkça güvence altına alındığı üzere “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” Kolluk burada anayasal bir hakkı gasp etmeyi göze alarak milletvekillerine müdahalede bulunmayı tercih etmiş; , milletvekillerinin açıklama, inceleme yapma ve yürüyüşlerini engellemek suretiyle salt görevini kötüye kullanmamış; kamu yararını hiçe sayan filler sergilemiştir. Milletvekili faaliyetleri kamusal faaliyetlerdir. Yine milletvekilleri, siyasi faaliyetleri çerçevesinde her türlü açıklama yapma hakkına sahiptir. Düşünce ve ifade hürriyeti her bir birey için anayasa ve uluslararası hukukla güvence altına alınmış haklardandır.

Bu bağlamda;

- 1- HDP’li heyetin inceleme ve açıklama yapacağı gün bölgedeki kolluk görevlendirmesi yapılma amacı nedir?
- 2- Siirt-Batman arasına dört ayrı kontrol noktası kurulma gerekçesi nedir?
- 3- Kolluk neden görevi kötüye kullanmıştır? Emir ve talimat kim tarafından verilmiştir?
- 4- Basın açıklaması ve halkın hassasiyet gösterdiği bir alanda milletvekilleri tarafından toplanıp inceleme yapmak kamusal faaliyet olduğu halde kolluk bu kamu görevini neden engellemiştir?
- 5- Kolluk hangi gerekçe ve yetki ile milletvekillerinin yasama ve denetleme faaliyetlerini engellemektedir?
- 6- Kolluğun partimiz yöneticilerini engelleme, alana almama, çıkarma gerekçesi nedir? Bu aynı zamanda siyasi faaliyetlerin engellenmesi suçtu değil midir?
- 7- Kolluğun basın mensuplarını alana almama/alandan çıkarma gerekçesi nedir? Bu aynı zamanda anayasal bir hak olan halkın haber alma hakkının engellenmesi değil midir?
- 8- Polisin eylemi; anayasal hakkın gaspı değil midir?
- 9- Cenazelerin olduğu alanın yapılaşmaya açılması ölünün manevi şahsiyetine yönelik suç olduğu halde polisin bu suçun önlenmesi girişimini engellemesi bu suça ortak olmak değil midir?
- 10- Açıklamayı engelleyen kolluk görevlileri tespit edilmiş midir?
- 11- Açıklamayı engelleyen kolluk hakkında adli ve idari soruşturma açılacak mıdır? Bu bağlamda suç işleyen kolluk için hangi yaptırımların uygulanması gündeminizde olacaktır?